

فلسفه تاریخ

از چشم انداز مسیحی

ژاک ماریتن

مترجمان سیدرضا وسمه گر و رؤیا فیاض

www.ketab.ir

تقدیم به: استاد فرشته خوی مان دکتر محمدعلی اکبری

سرشناسه:

ماریتن، ژاک، ۱۸۸۲ - ۱۹۷۳ م.

Maritain, Jacques

عنوان و نام پدیدآور:

فلسفه تاریخ از چشم‌انداز مسیحی / ژاک ماریتن، ترجمه سیدرضا وسمه‌گر،

رویا فیاض؛ ویراستار جواد قربانی‌آثانی.

مشخصات نشر:

تهران: انتشارات دنیای اقتصاد، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری:

۲۰۸ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۴۹۷-۰۳۴-۱

وضعیت فهرست‌نویسی:

فیفا

یادداشت:

عنوان اصلی: On the philosophy of history, [1957].

موضوع:

تاریخ — فلسفه

موضوع:

History — Philosophy

شناسه افزوده:

وسمه‌گر، سیدرضا، ۱۳۶۴ - مترجم

شناسه افزوده:

فیاض، رؤیا، ۱۳۶۹ - مترجم

رده‌بندی کنگره:

D۱۶/۸/م۱۵ف۸ ۱۳۹۷

رده‌بندی دیویی:

۹۰۱

شماره کتابشناسی ملی:

۵۳۷۰۱۰۷

فلسفه

تاریخ اندیشه

فلسفه

فلسفه

ناشر:

انتشارات دنیای اقتصاد

فلسفه تاریخ از چشم انداز مسیحی

ژاک ماریتن

نویسنده:

سیدرضا وسمه گرا؛ رؤیا فیاض

مترجمان:

چوادر قربانی آتانی

ویراستار:

حسن کریمزاده

مدیر هنری:

انوشه صادقی آزاد

مدیر تولید فنی:

مهدی کریمزاده

طراح جلد:

مریم فتاحی

صفحه آرا:

علی سجودی

ناظر فنی:

۹۷۸-۶۰۰-۴۹۷-۰۳۴-۱

شابک:

۵۰۰ نسخه

شمارگان:

اول ۱۳۹۸

نوبت چاپ:

پردیس

چاپ:

تمام حقوق چاپ و نشر، محفوظ و متعلق به ناشر است

©

۷	سپاسگزاری
۹	مقدمه مترجمان
۹	فلسفه جوهری تاریخ به جهان بازگشته است
۲۷	مقدمه
۳۱	نکته آغازین
۳۳	فصل ۱: فلسفه تاریخ از منظری عام
۳۴	آیا فلسفه تاریخ اساساً ممکن است؟
۴۸	فریب هگلی
۵۵	فلسفه تاریخ جعلی و فلسفه تاریخ حقیقی
۶۱	فلسفه تاریخ و فلسفه اخلاق در انگاره شایسته آن‌ها
۶۹	فصل ۲: اصول موضوعه یا قوانین کارکردی
۶۹	قانون ترقی دورویه و هم‌ستیزانه
۹۷	فصل ۳: اصول ویژه‌شناسانه یا قوانین برداری
۹۸	درک متالهایانه از «وضعیت» بی‌گوناگون سرشت انسان
۱۰۱	تصور متالهایانه از «منازل» گوناگون در تحول تاریخ نوع بشر
۱۰۹	قوانین ناراست هگل و کُنت در باب تحول و منازل گوناگون
۱۳۱	فصل ۴: اصول وجودی راز جهان
۱۳۱	خداوند و تاریخ
۱۴۷	خیر جان و خیر جهان
۱۶۰	فصل ۵: ملاحظات نهایی
۱۶۹	فلسفه و تاریخ
۱۸۱	ضمیمه طرحی از زندگی ژاک ماریتن (۱۸۸۲-۱۹۷۳) به قلم سید رضا وسمه‌گر
۲۰۳	واژه‌نامه
۲۰۷	نمایه

کتاب حاضر از چهار سخنرانی من در جریان یک گردهمایی در دانشگاه نتردام^۱ به سال ۱۹۵۵ در ملاحظات^۲ی که بعدها بر آن افزودم، حاصل آمده است. آن سخنرانی‌ها در روز پنجشنبه ضبط شدند و یکی از دوستانم، پروفیسور جوزف ایونز^۳، تا آن اندازه بر من لطف داشت که آن‌ها را بر کاغذ آورده و به شکلی قابل خواندن درآورد؛ متن را اصلاح و پرسش و پاسخ‌های آزاد انجام‌شده در طول سخنرانی‌ها و ملاحظات بعدی را در متن گنجانده؛ زبان انگلیسی آن را تصحیح کرد؛ و همه این‌ها را به نتیجه‌ای که در حال آن که حال و هوای بحث آزاد را نیز از کتاب دریغ نکرد، در نهایت و در یک کلام، او از یک گپ و گفت ساده و غیررسمی یک کتاب آفرید. برای یک بدو، این نعمتی است که تأملات و مقاصدش به کمال فهم شوند. علاقه دارم که این جا پروفیسور ایونز را سپاس بگذارم برای نکته‌بینی، ملاحظه و فداکاری^۴ش، و تأییدش در کار ویرایش این کتاب. همچنین می‌خواهم به او بگویم که تا چه اندازه از انتشار این اثر و همکاری با ایشان خوشنودم.

هنگامی که پروفیسور ایونز متن آن چهار سخنرانی را به منظور بازبینی نزد من فرستاد متوجه شدم که به سبب مجال تنگ، بسیاری نکات بااهمیت را از قلم انداخته‌ام. از این رو کار بازبینی متن به نوشتن مطالبی نوین و ملاحظات^۵ی الحاقی، و اگر توفیق یافته باشم، شرح و توضیح ابهامات کشید.

من، در جوانی، به سبب بدگمانی در باب هگل، خود تصور یک «فلسفه تاریخ» را نیز با سوءظن می‌نگریستم. علاوه بر آن، تا آن جا که به کارها و آثار خودم مربوط باشد، همیشه کوشیده‌ام از گزیدن موضوعاتی عظیم و پرهیست به مثابه هدف و راهنمای نوشته‌های خُرد و ناچیزم سر باز زنم. در نتیجه این مواضع، هنگامی که عالیجناب ژورنه^۱ در مقاله‌ای برجسته و بی‌نهایت خیرخواهانه در مجله تومیسست^۲ به مطالعه‌ای در باب «فلسفه تاریخ» من دست زد، [۱] سخت متحیر شدم. او حداقل مرا از این واقعیت باخبر ساخت که گاه و بیگاه و ضمن اظهارنظر در باب مسایل دیگر، این جا و آن جا به تبعاتی در این حوزه پرداخته‌ام. مقاله عالیجناب ژورنه را باید به سان الحاقیه‌ای ضروری بر اثر حاضر نگریست. این نوشته کمکی بزرگ به من بود در هنگام ابراج و آماده‌سازی سخنرانی‌هایی که سنگ‌بنای این کتاب بوده‌اند. زیرا آن چنان حساس از میان آثار پیشینم نیاز داشتم، در آن مقاله به سودمندترین شیوه ترد آمد بود. عمیقاً مدیون عالیجناب ژورنه هستم نه تنها برای آن مقاله، که همچنین به سبب الهام گرفتن از کتاب ارزشمندش در باب کلیسا، و افزون بر این به خاطر لطف ایشان در پذیرش خواهش من برای مطالعه کتاب حاضر پیش از انتشار و نصاحتش در این باب.

علاقه دارم سپاسگزاری گرم خود را نسبت به پدر روحانی، برنارد آی. مولای^۳، نایب‌رییس انجمن پدران صلیب مقدس^۴ اعلام دارم؛ [۲] آن کس که بدون اجبار مشفقانه ایشان، من موضوع حاضر را برای آن چهار سخنرانی در سال ۱۹۵۵ بر نمی‌گزیدم.

افسوس می‌خورم که مجال تنگ فرصت نداد تا احوالاتی گسترده‌تر به این اثر بیافزایم، به خصوص آن که نتوانستم در بحث نام از آثار هربرت باترفیلد، آیزایا برلین، کریستوفر داوسن و پ. آ. سوروزکی - کسانی که برای‌شان قدر و ارزش والایی قائلم - بهره گیرم.

ژاک ماریتن

یادداشت‌ها:

۱- رجوع کنید به:

Charles Journet, *D'une philosophie chrétienne de l'histoire et de la culture*

در:

"Jacques Maritain, son oeuvre philosophique," *Revue Thomiste*, Paris, Desclée De Brouwer, 1949.

۲- هنگامی که او از من برای ارائه این سخنرانی‌ها دعوت کرد، مدیر گروه فلسفه در دانشگاه نتردام بود.